

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2008 m. birželio 20 d.
(OR. en)**

11018/08

CONCL 2

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Delegacijoms

Dalykas: **BRIUSELIO EUROPOS VADOVŲ TARYBA
2008 M. BIRŽELIO 19–20 D.**

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS IŠVADOS

Delegacijoms pridedamos pirmininkaujančios valstybės narės parengtos Briuselio Europos Vadovų Tarybos išvados (2008 m. birželio 19–20 d.).

Europos Vadovų Tarybos susitikimas prasidėjo Europos Parlamento Pirmininko Hans-Gert Pöttering pranešimu, po kurio pasikeista nuomonėmis.

LISABONOS SUTARTIS

1. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į parengiamąjį darbą, atliktą vadovaujantis 2007 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadomis.
2. Europos Vadovų Taryba susipažino su informacija apie Airijoje įvykusio referendumo dėl Lisabonos sutarties rezultatus ir įvertino padėtį, remdamasi pradiniu įvertinimu, kurį pateikė Airijos Ministras Pirmininkas Brian Cowen.
3. Europos Vadovų Taryba pripažino, kad padėčiai išanalizuoti reikia daugiau laiko. Ji pažymėjo, kad Airijos Vyriausybė pradės aktyvias konsultacijas šalies viduje ir su kitomis valstybėmis narėmis, kad galėtų pasiūlyti bendrą išeitį iš susidariusios padėties.
4. Primindama, kad Lisabonos sutarties tikslas yra padėti išplėstai Sąjungai veikti veiksmingiau ir demokratiškiau, Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad 19 valstybių narių parlamentai jau ratifikavo šią Sutartį, o kitose šalyse ratifikavimo procesas tęsiasi ¹.
5. Europos Vadovų Taryba pritarė Airijos pasiūlymui vėl nagrinėti šį klausimą 2008 m. spalio 15 d. susitikime, kad būtų apsvarstyti tolesni veiksmai. Ji pabrėžė, jog šiuo metu svarbu, kad ir toliau būtų siekiama konkrečių rezultatų įvairiose piliečiams rūpimose politikos srityse.

¹ Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad Čekija negali užbaigti ratifikavimo proceso savo šalyje, kol Konstitucinis Teismas nepateiks teigiamos nuomonės dėl to, ar Lisabonos sutartis atitinka Čekijos konstitucines nuostatas.

LAISVĖ, SAUGUMAS IR TEISINGUMAS

6. ES, kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, stiprinimas yra vienas iš pagrindinių piliečiams skirtų prioritetų. Europos Vadovų Taryba ragina Europos Parlamentą, Tarybą ir Komisiją visokeriopai stengtis užtikrinti, kad iki metų pabaigos arba atitinkamais atvejais iki dabartinės Europos Parlamento kadencijos pabaigos būtų skubiai priimti vis dar svarstomi svarbūs pasiūlymai dėl teisės aktų šioje srityje.
7. Pernai gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad reikia priisiimti atnaujintą politinį įsipareigojimą parengti visapusišką Europos migracijos politiką. Nuo to laiko padaryta didelė pažanga, ypač rengiant integruoto sienų valdymo strategiją ir stiprinant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. Per ateinančius kelis mėnesius reikėtų suintensyvinti pastangas šioje srityje, siekiant padidinti migracijos politikos veiksmingumą ir nuoseklumą. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos pateiktą komunikatą „Bendra Europos imigracijos politika. Principai, veiksmai, priemonės“ ir tikisi, kad pirmininkausianti Prancūzija pateiks pasiūlymą dėl imigracijos ir prieglobsčio pakto.
8. Europos Vadovų Taryba pabrėžia migracijos, užimtumo ir vystymosi sąsajas bei nelegalią migraciją skatinančių pagrindinių veiksmų pašalinimo svarbą. Ji ragina Tarybą intensyviau dirbti siekiant priimti pasiūlymus dėl trečiųjų šalių piliečių įsileidimo dirbti aukštos kvalifikacijos darbą, sankcijų nelegalius migrantus įdarbinantiems darbdaviams, vienos paraiškų pateikimo procedūros ir trečiųjų šalių piliečių vienodų teisių.
9. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2008 m. balandžio mėn. Tarybos išvadas dėl praktinio bendradarbiavimo prieglobsčio srityje ir Komisijos komunikatą „Politikos planas prieglobsčio srityje; integruotas požiūris į apsaugą ES“. Ji pabrėžia, kad reikia daryti tolesnę pažangą būsimos bendros Europos prieglobsčio sistemos plėtojimo srityje, siekiant ją įdiegti iki 2010 m.

10. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti integruoto sienų valdymo strategiją, taip pat spręsti sudėtingas problemines situacijas kai kuriose valstybėse narėse ir skatinti sąžiningą atsakomybės pasidalijimą. Būtina siekti sparčios pažangos būsimą FRONTEX plėtojimo srityje, be kita ko, intensyvinant operatyvinės veiklos koordinavimą. Siekiant tobulinti išorės sienų valdymą būtina pasitelkti modernias technologijas. Komisijos prašoma iki 2010 m. pradžios pateikti pasiūlymus dėl atvykimo / išvykimo bei keleivių registravimo sistemos. Europos Vadovų Taryba laukia, kol bus atlikti elektroninių kelionės leidimų sistemos ir Europos sienų stebėjimo sistemos sukūrimo tyrimai bei pateikti pasiūlymai dėl galimų teisės aktų. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos suintensyvinti pastangas šiose srityse ir kuo greičiau pranešti apie padarytą pažangą bei galimus tolesnius veiksmus, siekiant kuo greičiau parengti ir įgyvendinti bendrą strategiją.
11. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad reikalinga veiksminga grąžinimo ir readmisijos politika. Ji palankiai vertina pažangą, padarytą svarstant pasiūlymą dėl bendrų standartų šioje srityje, ir pabrėžia, kad svarbu intensyviau bendradarbiauti readmisijos klausimais su trečiosiomis šalimis, be kita ko, laikantis įsipareigojimų pagal galiojančius teisės aktus, todėl akcentuoja, kad būtina skubiai sudaryti readmisijos susitarimus su visomis pagrindinėmis kilmės ir tranzito šalimis.
12. Patvirtindama birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl visuotinio požiūrio į migraciją stiprinimo, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu tęsti geografiniu požiūriu subalansuotą dialogą, partnerystę ir bendradarbiavimą migracijos klausimais su trečiosiomis šalimis. Reikia toliau plėtoti visuotinį požiūrį, visų pirma sukuriant konkrečias priemones, pavyzdžiui, organizuojant migracijos misijas, kuriant bendradarbiavimo platformas, judumo partnerystes ir migracijos modelius. Šiuo tikslu Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad buvo pradėtos įgyvendinti bandomosios judumo partnerystės su Žaliojojo Kyšulio bei Moldovos Respublika, ir laukia, kol bus pradėtas dialogas dėl tokių partnerystės su Gruzija ir Senegalu. Komisijos prašoma ne vėliau kaip iki 2009 m. birželio mėn. įvertinti bandomąsias judumo partnerystes ir pranešti rezultatus.

13. Atkreipdama dėmesį į didelę pažangą, padarytą per pastaruosius mėnesius įgyvendinant Sąjungos kovos su terorizmu strategiją, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad būtina suintensyvinti pastangas kovos su terorizmu srityje, tuo pačiu metu visapusiškai laikantis teisinės valstybės ir žmogaus teisių principų. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad ES kovos su terorizmu koordinatoriaus ataskaita ir rekomendacijos suteikė naują impulsą ES kovos su terorizmu strategijos įgyvendinimui. Ji prašo Komisijos toliau dirbti radikalizmo skatinimo ir verbavimo teroristinei veiklai prevencijos srityje.
Bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis Sąjunga turėtų rezultatyviai prisidėti prie verbavimo teroristinei veiklai prevencijos, konkrečiai – teikdama techninę pagalbą švietimo, žmogaus teisių, teisinės valstybės, pilietinės visuomenės ir valdymo srityse. Komisijos prašoma daug dėmesio skirti visų pirma Šiaurės Afrikos ir Sahelio regionų šalims, taip pat Pietų Azijos regiono šalims.
14. Siekiant užtikrinti veiksmingą terorizmo ir sunkių nusikaltimų prevenciją, būtina garantuoti galimybę valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir ES agentūroms susipažinti su reikiama informacija. Todėl Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia laikytis suderinto ir nuoseklaus požiūrio į informacijos prieinamumo principo užtikrinimą, siekiant veiksmingai naudoti informacines technologijas ir informacijos tinklus. Pasiektas susitarimas dėl Priumo sutarties nuostatų dėl keitimosi informacija įtraukimo į Sąjungos teisės sistemą, tačiau reikėtų išnagrinėti kitas iniciatyvas dėl keitimosi informacija suintensyvinimo, tinkamai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugą.
15. 2008 m. kovo mėn. prie Šengeno erdvės prisijungė 9 valstybės narės, ir buvo panaikinta vidaus oro sienų kontrolė. Dėl to padidėjo judumo galimybės, tačiau ES piliečių saugumas nesumažėjo. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Šengeno asociacijos susitarimo su Šveicarija įsigaliojimą ir protokolo su Lichtenšteinu pasirašymą. Ji ragina valstybes nares ir Komisiją glaudžiai bendradarbiauti ir skirti pakankamai lėšų, kad 2009 m. rugsėjo mėn. pradėtų veikti SIS II. Ji prašo Komisijos pateikti galimus didelės apimties informacinių technologijų sistemų, veikiančių laisvės, saugumo ir teisingumo srityje, ilgalaikio valdymo sprendimus.

16. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina iniciatyvą iki 2009 m. pabaigos laipsniškai sukurti vienodo formato ES e. teisingumo portalą.
17. Primindama 2007 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl bendro susitarimo dėl pamatinio sprendimo dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis, Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pirmąjį totalitarinių režimų padarytų nusikaltimų svarstymą Europos lygiu ir pripažįsta, kad procesą būtina tęsti.
18. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pasiektą susitarimą dėl Direktyvos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę ir pažangą, padarytą svarstant Direktyvą dėl taršos iš laivų. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad svarbu užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą visoje ES. Ji taip pat palankiai vertina tai, kad greitai buvo priimtas pamatinis sprendimas dėl procedūrinių teisių išplėtimo teismo procesuose, vykdomuose asmeniui nedalyvaujant, taip sustiprinant procedūrines garantijas šioje srityje.
19. Reikia tęsti veiklą siekiant stiprinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse bylose, įskaitant šeimos teisę, kadangi šis bendradarbiavimas gali būti naudingas piliečiams kasdieniame gyvenime. Priimti svarbūs teisės aktai dėl tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose, sutartiniam įsipareigojimams taikytinos teisės ir tėvų pareigų bei vaikų apsaugos, tačiau reikia dirbti toliau. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina iki 2008 m. pabaigos priimti Reglamentą dėl išlaikymo prievolių ir kuo greičiau surasti politinį sprendimą dėl Reglamento dėl jurisdikcijos ir santuokos byloms taikytinos teisės. Komisijos prašoma iki 2008 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl paveldėjimo ir testamentų.
20. Europos Vadovų pabrėžia, kad reikia sparčiai dirbti toliau vykdant projektą dėl Europos sutarčių teisės bendros principų sistemos nustatymo.

21. Reikia stiprinti Eurojusto ir Europolo vaidmenis bei suintensyvinti šių agentūrų bendradarbiavimą siekiant aktyviau kovoti su sunkiais tarpvalstybiniais nusikaltimais. Europos Vadovų Taryba pabrėžia 2008 m. balandžio mėn. Tarybos posėdyje pasiekto susitarimo dėl Sprendimo dėl Europolo įsteigimo svarbą ir ragina kuo greičiau oficialiai jį priimti laikantis 2007 m. birželio mėn. sutarto tvarkaraščio. Be to, Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos kuo greičiau užbaigti darbą siekiant iki 2008 m. pabaigos oficialiai priimti Tarybos sprendimo dėl Eurojusto stiprinimo projektą.
22. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad reikia intensyviau bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis (visų pirma su Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos šalimis, Europos Taryba ir Jungtinėmis Tautomis).
23. Europos Vadovų Taryba tvirtai remia siekį, kad visos ES valstybės narės kuo greičiau galėtų dalyvauti JAV bevizio režimo programoje siekiant užtikrinti visišką abipusį bevizio kelionių režimo ir vienodų sąlygų taikymą visiems ES piliečiams, kadangi toks režimas ir sąlygos jau taikomi į valstybių narių teritoriją atvykstantiems JAV piliečiams.
24. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina dedamas pastangas stiprinti Sąjungos nelaimių valdymo pajėgumus ir pabrėžia, kad reikalinga suderinta nelaimių valdymo strategija. Ji prašo Tarybos, Komisijos ir valstybių narių kuo sparčiau vykdyti veiklą šioje srityje.

DIDELIŲ MAISTO PRODUKTŲ IR NAFTOS KAINŲ PADARINIAI POLITIKAI

25. Pastaruoju metu išaugusios pagrindinių prekių kainos kelia susirūpinimą tiek ES viduje (ypač mažas pajamas gaunančių namų ūkių atžvilgiu), tiek užsienyje (ypač besivystančių šalių, kurios daugiau maisto produktų ir (arba) naftos importuoja nei jų eksportuoja, atveju). Tai – sudėtingas reiškinys, kurį lemia įvairios pagrindinės priežastys ir kuris turi įvairių pasekmių, darantis poveikį visoms ES politikos sritims. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina du Komisijos komunikatus šiais klausimais.
26. Žemės ūkio sektoriuje Sąjunga jau ėmėsi priemonių **maisto produktų kainoms** daromam spaudimui sumažinti, parduodama intervencines atsargas, mažindama eksporto gražinamąsias išmokas, panaikindama reikalavimą atidėti žemę 2008 m., didindama pieno gamybos kvotas ir sustabdydama muitų taikymą javams, taip užtikrindama geresnį tiekimo patikimumą bei padėdama stabilizuoti žemės ūkio rinkas.
27. Vykdamas nuoseklias BŽŪP reformas, ši politika tapo labiau orientuota į rinką, sumažėjo tiekimo valdymo priemonių, o ES ūkininkai gali geriau reaguoti į kainų pokyčius. Svarbu toliau didinti žemės ūkio sektoriaus orientavimą į rinką ir taip sudaryti sąlygas ES ūkininkams geriau reaguoti į pokyčius rinkoje, tuo pačiu metu užtikrinant sąžiningą konkurenciją bei skatinant tvarų žemės ūkį visoje ES ir užtikrinant tinkamą maisto produktų tiekimą. Atliekant BŽŪP padėties patikrinimą Taryba svarstys papildomas priemones šiems klausimams spręsti.
28. Reikia toliau dirbti žemės ūkio gamybos inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityse, visų pirma siekiant gerinti energijos vartojimo efektyvumą šiame sektoriuje, didinti našumo augimą bei gebėjimą prisitaikyti prie klimato kaitos.
29. Kelios valstybės narės taiko trumpalaikes priemones siekdamos sušvelninti poveikį, kurį daro maisto produktų kainų pastarojo meto pokyčiai mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Siekiant išvengti informacijos apie kainas iškraipymo ir plataus masto poveikio darbo užmokesčiui ir kainoms vėlesniame etape, tokios priemonės turėtų būti trumpalaikės ir tikslinės.

30. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos iniciatyvą išnagrinėti mažmeninės prekybos sektoriaus ribojamojo reguliavimo klausimą atliekant vienos bendros rinkos peržiūrą. Europos Vadovų Taryba taip pat palankia vertina Komisijos ketinimą atidžiai stebėti veiklą su pagrindinėmis prekėmis susijusiose finansų rinkose, įskaitant spekuliacinę prekybą, ir šios veiklos poveikį kainų pokyčiams, taip pat politikos priemonėms. Ji prašo Komisijos iki 2008 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo pranešti rezultatus šioje srityje ir apsvarstyti galimybę pateikti pasiūlymus dėl tinkamų atsakomųjų politikos priemonių, įskaitant rinkos skaidrumo didinimo priemones.
31. Svarbu užtikrinti tvarią biokuro politiką, nustatant tvarumo kriterijus pirmosios kartos biokuro gamybai ir skatinant plėtoti antrosios kartos biokuro gamybą iš šalutinių produktų. Be to, reikia kuo greičiau įvertinti galimą poveikį žemės ūkio produktams, skirtiems maistui gaminti, ir prireikus imtis veiksmų trūkumams pašalinti. Taip pat reikėtų toliau vertinti biokuro gamybos ir naudojimo pasekmes aplinkos ir socialinėje srityse tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu svarbu užtikrinti veiklos koordinavimą su ES tarptautiniais partneriais.
32. Dėl didelių maisto produktų kainų ypač kyla sunkumų besivystančiose šalyse. Jos turi labai didelės įtakos neturtingiausių pasaulio gyventojų padėčiai ir trukdo siekti visų Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Todėl Europos Sąjunga turi imtis veiksmų vystymosi ir humanitarinės pagalbos srityje. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl žemės ūkiui besivystančiose šalyse remti skirto naujo fondo, vadovaujantis dabartinėmis finansinėmis perspektyvomis. Imdamasi šių veiksmų Sąjunga glaudžiai bendradarbiaus su Jungtinėmis Tautomis ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis bei atsižvelgs į šalių partnerių politiką ir strategijas.
33. ES jau teikia didelę pagalbą maistu bei humanitarinę pagalbą daugelyje kritiškiausių vietų ir sutelks išteklių, skirtų finansuoti ne tik pagalbą maistu, bet ir saugaus tiekimo tinklus, skirtus neturtingų ir pažeidžiamų gyventojų grupėms.

34. ES skatins imtis geriau koordinuotų ir ilgalaikių tarptautinių veiksmų dabartinei maisto produktų krizei spręsti, ypač JT, tarptautinėse finansų įstaigose bei Didžiojo aštuoneto (G8) veikloje. Todėl ji palankiai vertina tai, kad JT Generalinis Sekretorius sudarė Pasaulinės aprūpinimo maistu krizės klausimų aukšto lygio darbo grupę. ES yra pasiryžusi visapusiškai dalyvauti įgyvendinant deklaraciją, dėl kurios susitarta 2008 m. birželio 5 d. Romoje įvykusioje Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) aukšto lygio konferencijoje aprūpinimo maistu pasaulyje klausimais.
35. Laikydamosi skaidrumo principų ES panaudos politinį dialogą su trečiosiomis šalimis siekdama skatinti netaikyti apribojimų maisto produktų eksportui ir eksporto draudimų. Ji taip pat kels šį klausimą PPO ir kituose atitinkamuose tarptautiniuose forumuose. Be to, ES toliau sieks, kad Dohos derybų raunde būtų pasiekti visapusiai, plataus užmojo ir suderinti rezultatai.
36. ES remia tvirtus atsakomuosius veiksmus žemės ūkio produktų tiekimo srityje besivystančiose šalyse, visų pirma užtikrindama reikiamą sąnaudų žemės ūkio srityje finansavimą ir paramą naudojant rinkos principais grindžiamas rizikos valdymo priemones. Ji svariai padidins paramą viešojo ir privačiojo sektoriaus investicijoms į žemės ūkį ir apskritai skatins besivystančias šalis formuoti tinkamesnę žemės ūkio politiką, visų pirma siekdama užtikrinti aprūpinimą maistu ir stiprinti regioninę integraciją. Ypatingas dėmesys bus skirtas smulkiems ūkininkams ir energijos vartojimo efektyvumo didinimui.
37. Europos Vadovų Taryba išreiškia susirūpinimą dėl toliau augančių **naftos ir dujų kainų** ir šio reiškinio pasekmių socialinėje ir ekonominėje srityse. Gali būti svarstomos priemonės didesnių naftos kainų poveikiui skurdesnėms gyventojų grupėms mažinti, tačiau jos turėtų būti trumpalaikės ir tikslinės. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą pasiūlyti kai kurias trumpalaikes priemones, skirtas ilgalaikiam restruktūrizavimo procesui žuvininkystės sektoriuje remti. Turėtų būti vengiama iškraipančių fiskalinių ir kitų politinių intervencijos priemonių, kadangi jos užkerta kelią ūkio subjektams daryti būtinus koregavimus. Europos Vadovų Taryba prašo pirmininkausiančios valstybės narės bendradarbiaujant su Komisija išnagrinėti priemonių taikymo galimybes ir jų poveikį siekiant sušvelninti staigaus naftos ir dujų kainų augimo poveikį bei pateikti ataskaitą iki spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo.

38. Dėl šių pokyčių būtina greitai priimti pasiūlymų klimato kaitos ir energetikos srityje rinkinį, kurio daugelis aspektų gali padėti pagerinti padėtį. Būtina toliau dėti pastangas gerinant energijos vartojimo efektyvumą ir energijos taupymą bei įvairinti ES energijos tiekimą. Šiuo požiūriu itin svarbus vaidmuo tenka naujoms technologijoms. Europos Vadovų Taryba prašo valstybių narių, Komisijos ir Europos investicijų banko remti priemones, skirtas sudaryti palankesnes sąlygas namų ūkių ir pramonės įmonių investavimui į energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, taip pat į aplinką labiau tausojantį iškastinio kuro naudojimą. Europos Vadovų Taryba ragina valstybės nares ir Komisiją paspartinti 2006 m. energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano įgyvendinimą ir apsvarstyti jo patikslinimo galimybes. Ji taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija greitai pateiks pasiūlymus dėl Energijos apmokestinimo ir Eurovinjetės direktyvų patikslinimo.
39. Reikėtų kuo greičiau išnagrinėti kitas priemones, visų pirma skirtas konkurencijai energijos rinkose ir transporto sistemų modernizavimui skatinti, įskaitant alternatyvių technologijų, *inter alia*, elektra varomų automobilių kūrimą, bei naftos rinkų skaidrumui, be kita ko, naftos atsargų atžvilgiu, didinti. Europos ir tarptautiniu lygiais reikėtų stiprinti dialogą su naftos ir dujų bendrovėmis, naftą išgaunančiomis ir naftą importuojančiomis besivystančiomis šalimis siekiant užtikrinti, kad pasiūla geriau atitiktų rinkos poreikius, ir gerinti investavimo į žvalgymo, gavybos ir perdirbimo pajėgumus ir alternatyvius energijos išteklius bendras sąlygas. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Saudo Arabijos sprendimą birželio 22 d. Džedoje sušaukti naftą išgaunančių ir naftą vartojančių šalių susitikimą.
40. Europos Vadovų Taryba atkreipia ypatingą dėmesį į Komisijos ketinimą stebėti maisto produktų ir naftos kainų pokyčius Europos bei tarptautiniu lygiais, ir laukia, kad iki 2008 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo Komisija pateiktų ataskaitą dėl padėties raidos. Europos Vadovų Taryba taip pat skatina Komisiją stebėti pokyčius kitose su pagrindinėmis prekėmis susijusiose rinkose. Atsižvelgdama į tai, kad didelės maisto produktų ir energijos kainos turi įtakos įvairiems politikos sektoriams, Europos Vadovų Taryba prašo Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos atidžiai stebėti darbą šiuo klausimu atitinkamų sudėčių Tarybos posėdžiuose ir iki 2008 m. spalio mėn. pranešti rezultatus.

EKONOMINIAI, SOCIALINIAI, SVEIKATOS APSAUGOS IR APLINKOS KLAUSIMAI

41. Dešimtųjų svarbaus istorinio sprendimo įvesti eurą ir įsteigti Europos centrinį banką metinių proga Europos Vadovų Taryba džiaugiasi svariais Ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) pirmojo gyvavimo dešimtmečio laimėjimais. Šiais laimėjimais būtina pasinaudoti sprendžiant ekonomines problemas ateityje. Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą, atsižvelgiant į Komisijos komunikatą dėl EPS@10, apsvarstyti galimybę taikyti priemones, stiprinančias EPS ekonominės sistemos įgyvendinimą, siekiant užtikrinti, kad būtų pasinaudota visomis bendros valiutos teikiamomis galimybėmis ir būtų gauta visapusiškos naudos.
42. Europos Vadovų Taryba sveikina Slovakiją nuo įstojimo į ES pasiekus konvergenciją vykdant patikimą ekonominę bei finansų politiką ir palankiai vertina tai, kad Slovakija įvykdė visus Sutartyje nustatytus konvergencijos kriterijus. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl euro įvedimo Slovakijoje nuo 2009 m. sausio 1 d.
43. Europos Vadovų Taryba pažymi, kad esama padėties tarptautinėse finansų rinkose stabilizavimosi požymių, tačiau bendra būklė tebėra pažeidžiama. Reaguojant į neramumus finansų rinkose, praėjusių metų spalio mėn. priimtas atnaujintas išsamus darbo planas įgyvendinamas kaip numatyta, ir jis turėtų būti baigtas įgyvendinti iki 2008 m. pabaigos. Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos toliau atidžiai stebėti padėtį.
44. ES tebėra įsipareigojusi išlaikyti vadovaujantį vaidmenį tarptautiniu mastu klimato kaitos ir energetikos srityse. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą 2008 m. balandžio mėn. Bankoke ir 2008 m. birželio mėn. Bonoje įvykusiose derybose siekiant plataus užmojo, visuotinio ir išsamaus susitarimo dėl klimato kaitos, kuris po 2012 m. pakeis Kioto protokolą. Reikia paspartinti derybas, kad 2009 m. Kopenhagoje būtų pasiektas susitarimas, atitinkantis 2°C ribos siekį. Siekiant 2009 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikime susitarti dėl ES pozicijos, Komisijos prašoma pateikti išsamią strategiją dėl lėšų ir investicijų srautų laipsniško didinimo klimato kaitos sušvelninimo ir prisitaikymo tikslais vadovaujantis Balio veiksmų planu, įskaitant nedidelio anglies dioksido kiekio saugių ir tvarių technologijų mokslinių tyrimų bei technologinės plėtros, informacijos apie šias technologijas platinimo ir jų panaudojimo mechanizmą.

45. Siekdama išlaikyti vadovaujantį vaidmenį ir pasitikėjimą tarptautiniu mastu Europos Sąjunga privalo kuo greičiau pasiekti susitarimą dėl pasiūlymų klimato kaitos ir energetikos srityje rinkinio. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina iki šiol padarytą pažangą svarstant įvairius klimato kaitos ir energetikos teisės aktų rinkinio pasiūlymus bei ragina Tarybą glaudžiai bendradarbiauti su Europos Parlamentu, kad būtų pasiektas susitarimas laikantis principų ir terminų, nustatytų 2008 m. kovo mėn. susitikime. Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją kuo greičiau pasiūlyti mechanizmą, kuriuo būtų skatinamos valstybių narių ir privačiojo sektoriaus investicijos, siekiant užtikrinti, kad iki 2015 m. būtų pastatytos ir pradėtų veikti 12 demonstracinių jėgainių, kurios gamintų komercinę elektros energiją bei vykdytų anglies dioksido surinkimą ir saugojimą, kaip buvo susitarta 2007 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikime. Todėl Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad reikalinga nuosekli politika ir priemonės, kurioms įgyvendinti būtų pasitelkta energetikos ir klimato kaitos sinergija visuose ekonomikos sektoriuose, *inter alia*, transporto sektoriuje.
46. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pasiektą bendrą susitarimą dėl energijos vidaus rinkos pasiūlymų rinkinio svarbiausių aspektų, ypač dėl tiekimo ir gamybos veiklos veiksmingo atskyrimo nuo tinklo veiklos dujų bei elektros energijos sektoriuose. Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Europos Parlamentą iki dabartinės Europos Parlamento kadencijos pabaigos pasiekti galutinį susitarimą dėl šių pasiūlymų rinkinio.
47. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Biologinės įvairovės konvencijos Šalių konferencijos 9-ojo susitikimo sėkmingus rezultatus; žengtas svarbus žingsnis, kad būtų pasiektas 2010 m. tikslas.
48. Tarybai pasiekus politinius susitarimus dėl Darbo laiko direktyvos ir Laikinių darbuotojų darbo sąlygų direktyvos, Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Europos Parlamentą iki dabartinės Europos Parlamento kadencijos pabaigos pasiekti suderintą galutinį susitarimą dėl šių dviejų direktyvų.

49. Europos Vadovų Taryba laukia Komisijos atliekamo esamų politikos sričių ir priemonių, skirtų romų bendruomenės socialinei aprėpčiai gerinti, įvertinimo rezultatų ir būsimos šiam klausimui skirtos konferencijos, kuri bus surengta rugsėjo mėn. Ji prašo Tarybos į tai atsižvelgti nagrinėjant patikslintą socialinę darbotvarkę. Europos Vadovų Taryba grįš prie šio klausimo iki šių metų pabaigos.
50. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu sveikatos ir gyvenimo trukmės požiūriu sumažinti atotrūkį tarp atskirų valstybių narių ir jų viduje bei akcentuoja, kad svarbu vykdyti pagrindinių lėtinių neužkrečiamųjų ligų prevencinę veiklą. Šiuo aspektu ji palankiai vertina Tarybos išvadas dėl vėžio naštos mažinimo, kurios gali padėti pasiekti šiuos tikslus.
51. Europos Taryba palankiai vertina sprendimą įkurti EIT Budapešte. Tokiu būdu institutui bus sudarytos sąlygos greitai pradėti darbą siekiant skatinti inovacijas Europoje. Todėl Europos Vadovų Taryba primena 2003 m. gruodžio 13 d. Briuselyje priimtas valstybių narių atstovų, posėdžiavusių valstybės ar vyriausybės lygiu, išvadas, kuriomis naujai įstojusioms valstybėms narėms suteikiama pirmenybė skirstant Bendrijos įstaigų ir agentūrų buveinių, kurios bus įsteigtos ateityje, vietas. Būsimų įstaigų ir agentūrų buveinės turėtų būti įkurtos valstybėse narėse, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. ar vėliau, deramai pirmenybę teikiant valstybėms narėms, kuriose dar nėra įsikūrusios ES įstaigos ar agentūros.

VAKARŲ BALKANAI

52. Europos Vadovų Taryba pakartoja tvirtai remianti Vakarų Balkanų europinę perspektyvą, kaip nurodyta Salonikų darbotvarkėje ir Zalcburgo deklaracijoje. Primindama 2006 m. gruodžio mėn. išvadas, Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad darydamos tvirtą pažangą ekonominių ir politinių reformų srityje bei įvykdydamos reikiamas sąlygas ir reikalavimus, likusios Vakarų Balkanų potencialios šalys kandidatės turėtų gauti kandidačių statusą, atsižvelgiant į jų pasiekimus, ir siekti galutinio tikslo – narystės ES. Siekiant užtikrinti stabilumą, susitaikymą ir ateitį Vakarų Balkanuose, ES perspektyva tebėra ypač svarbi.
53. Stabilizacijos ir asociacijos procesas tebėra Vakarų Balkanų integracijos į Europą pagrindas. Pastaraisiais metais šioje srityje padaryta pažanga, ypač sudarant stabilizacijos ir asociacijos susitarimus, dabar turi būti toliau didinama.
54. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina svarią pažangą, padarytą sudarant palankesnes sąlygas tiesioginiams regiono šalių žmonių ryšiams palaikyti. Todėl Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad buvo sėkmingai pradėtas dialogas dėl vizų režimo liberalizavimo su Serbija, Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnija, Albanija bei Bosnija ir Hercegovina remiantis veikslių planuose nustatytais aiškiais ir įvykdomais kriterijais. Europos Vadovų Taryba taip pat patvirtina priede pateiktą deklaraciją dėl Vakarų Balkanų.
55. Europos Vadovų Taryba dar kartą pabrėžia regioninio bendradarbiavimo ir gerų kaimyninių santykių svarbą. Ji palankiai vertina tai, kad Stabilumo pakto įgyvendinimą pakeitė Regioninio bendradarbiavimo tarybos veikla, ir ragina regiono šalis toliau stiprinti regioninę atsakomybę, kaip buvo aptarta neseniai įvykusiame Pietryčių Europos bendradarbiavimo proceso ministrų lygio susitikime Sofijoje ir aukščiausiojo lygio susitikime Pomorijė.

56. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad iki šių metų pabaigos **Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija** gali žengti tolesnius žingsnius narystės ES link, jei bus įvykdytos 2005 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos nustatytos sąlygos, Kopenhagos politiniai kriterijai ir 2008 m. vasario mėn. stojimo partnerystės pagrindiniai prioritetai. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į 2008 m. birželio 16 d. Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos išvadas. Tebėra labai svarbu palaikyti gerus kaimyninius santykius, be kita ko, pasiekti suderintą ir abipusiai priimtina sprendimą dėl pavadinimo. ES palankiai vertina **Albanijos** įsipareigojimą užtikrinti sąlygas laisviems, sąžiningiems ir demokratiniams rinkimams, kurie turi įvykti 2009 m. Taip pat bus svarbu suintensyvinti pastangas viešojo administravimo institucinių gebėjimų, kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu bei teismų srityse. Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į **Juodkalnijos** padarytą pažangą ir ragina šalį toliau daug dėmesio skirti administracinių gebėjimų stiprinimui, tolesnei kovai su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, institucijų stiprinimui ir teismų reformoms laikantis Konstitucijos nuostatų. Kad Albanija ir Juodkalnija pereitų į kitą savo atitinkamų santykių su ES etapą, jos taip pat turi užtikrinti įtikinamą stabilizacijos ir asociacijos susitarimų sėkmingo įgyvendinimo praktiką. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad neseniai buvo pasirašytas Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas su **Bosnija ir Hercegovina**, nes tai yra vienas iš svarbių žingsnių šios šalies kelyje į Europą. Bosnija ir Hercegovina turi nedelsdama tęsti reformų proceso įgyvendinimą, ypač siekdama įvykdyti tikslus ir sąlygas, susijusius su Europos Sąjungos specialiojo įgaliotinio biuro atidarymu vietoj vyriausiojo įgaliotinio biuro. Europos Vadovų Taryba laukia, kol Belgrade bus suformuota nauja vyriausybė, turinti aiškią europinę darbotvarkę, kurioje būtų numatytas reikiamų reformų įgyvendinimas. Remdamasi neseniai pasirašytu Stabilizacijos ir asociacijos susitarimu su ES, **Serbija** gali paspartinti pažangą narystės ES link ir, be kita ko, kai tik įvykdys visas reikiamas sąlygas laikydamasi 2008 m. balandžio 29 d. Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos išvadų – gauti šalies kandidatės statusą. Primindama 2007 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir 2008 m. vasario 18 d. Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos išvadas, Europos Sąjunga toliau laikosi įsipareigojimo imtis vadovaujančio vaidmens užtikrinant stabilumą **Kosove**, be kita ko, pasitelkdama EULEX Kosovo, ES specialųjį įgaliotinį ir užtikrindama indėlį į tarptautinio civilinio biuro veiklą ir prisidėti prie tarptautinių pajėgų veiklos. ES palankiai vertina JT Generalinio Sekretoriaus pranešimą apie Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misiją Kosove (UNMIK) ir, kaip nurodyta jo pranešime, jo ketinimą pertvarkyti tarptautines civilines pajėgas Kosove.

Tai sudarytų palankesnes sąlygas visame Kosove dislokuoti EULEX KOSOVO ir sustiprintų ES operacinį vaidmenį teisinės valstybės srityje. Taip pat Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Kosovo įsipareigojimą laikytis demokratijos ir visų piliečių lygybės principų, saugoti serbų ir kitas tautines mažumas, išsaugoti religinį ir kultūros paveldą bei užtikrinti tarptautinių pajėgų dalyvavimą. Europos Vadovų Taryba pareiškia paramą būsimai Paramos teikėjų konferencijai ir skatina dvišalius ir daugiašalius paramos teikėjus įsipareigoti teikti paramą. ES primena esanti pasiryžusi teikti paramą Kosovo ekonominiam ir politiniam vystymuisi, paremtam aiškia europine perspektyva ir vadovaujantis regiono europine perspektyva.

IŠORĖS SANTYKIAI

Tūkstantmečio vystymosi tikslai

57. 2008 m. turėtų įvykti esminiai pokyčiai stiprinant bendras skurdo naikinimo pastangas tvaraus vystymosi srityje siekiant užtikrinti, kad iki 2015 m. visame pasaulyje būtų pasiekti visi Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TVT). Atsižvelgdama į kai kuriose šalyse ir srityse padarytą pažangą, Europos Vadovų Taryba yra įsitikinusi, kad iki 2015 m. TVT vis dar gali būti pasiekti visuose pasaulio regionuose, jei bus nedelsiant imtasi suderintų ir tvarių veiksmų. Tačiau ji yra labai susirūpinusi dėl TVT įgyvendinimo tendencijų daugelyje šalių ir regionų, visų pirma Afrikoje į pietus nuo Sacharos.
58. ES ir toliau liks svarbiausia paramos teikėja pasaulyje ir dės visas būtinas pastangas, kad užtikrintų, jog būtų imtasi plataus užmojo į veiksmus orientuotų atsakomųjų veiksmų iki pagrindinių renginių, kurie įvyks šių metų antrąjį pusmetį, jų metu ir jiems pasibaigus; šie renginiai – Trečiasis aukšto lygio forumas pagalbos veiksmingumo klausimais (rugsėjo 2–4 d., Akra), JT aukšto lygio susitikimas TVT klausimais (rugsėjo 25 d., Niujorkas) ir Tarptautinė vystymosi finansavimo konferencija (lapkričio 29 d.–gruodžio 2 d., Doha).

59. Europos Vadovų Taryba visiškai pritaria 2008 m. gegužės mėn. Tarybos išvadoms, kuriose numatyti ryžtingi bendri ES atsakomieji veiksmai, skirti visuotinėms vystymosi problemoms spręsti. Atsižvelgdama į tai, kad turi būti pasiekti visi TVT, ES ryžtingai dar kartą patvirtina įsipareigojimą pasiekti bendrą tikslą – iki 2010 m. oficialią pagalbą vystymuisi (OPV) padidinti iki 0,56 % BNP, o iki 2015 m. – 0,7 % BNP, kaip nustatyta 2005 m. gegužės mėn. Tarybos išvadose, 2005 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose ir Europos konsensuse dėl vystymosi. Įvykdžius šiuos įsipareigojimus kasmetinė ES OPV padvigubėtų ir 2010 m. sudarytų daugiau nei 66 mlrd. EUR. Bent pusė šios bendros sumos padidintos dalies bus skirta Afrikai. Valstybės narės raginamos nustatyti orientacinius tvarkaraščius, kuriuose būtų nurodyta, kaip jos ketina pasiekti sutartus OPV tikslus.
60. ES imsis esminių reformų pagalbos veiksmingumui gerinti, remdamasi 2005 m. Paryžiaus deklaracijos dėl pagalbos veiksmingumo, 2005 m. Europos konsensuso dėl vystymosi ir 2007 m. ES elgesio kodekso dėl papildomumo ir darbo pasidalijimo visišku įgyvendinimu.
61. ES toliau gerins politikos suderinamumą vystymosi labui (PSV) dvylikoje 2005 m. nustatytų sričių, užtikrindama, kad PSV principai būtų įtraukti į tarptautinę darbotvarkę TVT ir pagalbos veiksmingumo srityse.
62. ES visiškai įgyvendins 2007 m. ES pagalbos prekybai strategiją, stengdamasi pasiekti bendrą tikslą – iki 2010 m. su prekyba susijusiai ES pagalbai kasmet skirti 2 mlrd. EUR (valstybės narės ir Europos bendrija skirs po 1 mlrd. EUR) ir padidinti bendrą pagalbą prekybai atsižvelgiant į OPV bendros sumos padidėjimą. Apie 50 % su prekyba susijusios ES pagalbos bendros sumos padidintos dalies bus skirta AKR šalims.
63. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina ES veiksmų darbotvarkę dėl TVT. ES savo partneriams vystymosi srityje siūlo pritarti darbotvarkei, kurioje nustatomi, atsižvelgiant į terminus, neturtingiesiems palankiu ekonomikos augimu pagrįsti konkretūs etapai ir veiksmai tokiose svarbiausiose srityse, kaip skurdo ir bado mažinimas, švietimas, sveikatos apsauga, aplinka, lyčių lygybė ir moterų įgalinimas, vandens tiekimo užtikrinimas, žemės ūkis, privatusis sektorius ir infrastruktūra; šie veiksmai padės užtikrinti, kad TVT būtų pasiekti iki 2015 m.

64. ES yra pasiryžusi imtis veiksmingų bendrų atsakomųjų veiksmų naujoms su vystymusi susijusioms problemoms, kurios visų pirma kyla dėl klimato kaitos ir didelių maisto produktų kainų, spręsti. Klimato kaitos srityje ES yra pasiryžusi, atsižvelgdama į Balyje pasiektą susitarimą pradėti derybas, kad 2009 m. Kopenhagoje būtų pasiektas visuotinis susitarimas dėl klimato kaitos, prireikus padėti besivystančioms šalims, visų pirma labiausiai klimato kaitos pažeidžiamoms neturtingoms besivystančioms šalims, daryti pažangą siekiant užtikrinti tvarų ekonomikos augimą ir prisitaikyti prie klimato kaitos. Ji stengsis, kad būtų veiksmingai įgyvendintas 2007 m. pasaulinis klimato kaitos aljansas, ir išnagrinės galimybes sutelkti naujų finansinių išteklių klimato kaitos problemai spręsti ir kovoti su neigiamu klimato kaitos poveikiu. Šioje srityje ES savo darbe remsis, *inter alia*, Komisijos pasiūlymu dėl visuotinio finansavimo mechanizmo.

Barselonos procesas: Viduržemio jūros šalių sąjunga

65. Strateginiu požiūriu Viduržemio jūros regionas yra Europos Sąjungai politine, ekonomine ir socialine prasmėmis ypač svarbus regionas. Nuo 1995 m. Barselonos procesas yra pagrindinė Europos ir Viduržemio jūros šalių santykių plėtojimo priemonė, padedanti aktyviai skatinti daugiašalį ir dvišalį bendradarbiavimą. Vykdant ankstesniais pasiekimais grindžiamą iniciatyvą „Barselonos procesas: Viduržemio jūros šalių sąjunga“ ir stiprinant jau pasiektus rezultatus bus duotas papildomas impulsas Sąjungos santykių su Viduržemio jūros šalimis plėtojimui. Šis procesas papildys palaikomus dvišalius santykius, kurie bus toliau plėtojami pagal galiojančius politikos principus.
66. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2008 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą, ypač pasiūlymus sustiprinti ES santykių su Viduržemio jūros partnerėmis politinį ir institucinį aspektą suteikiant naują politinį postūmį, konkrečiai – kas dvejus metus organizuojant aukščiausiojo lygio susitikimus, ir stiprinti bendrą atsakomybę už partnerystės įgyvendinimą nustatant bendrą pirmininkavimą, laikantis atitinkamų Sutarčių nuostatų.
67. Todėl ES ves reikiamas konsultacijas su visomis Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerėmis, kad būtų parengtas bendras pareiškimas, kuris turės būti priimtas 2008 m. liepos 13 d. Paryžiuje įvyksiančiame aukščiausiojo lygio susitikime, skirtame Viduržemio jūros regiono klausimams.

Partnerystė su rytinėmis kaimyninėmis šalimis

68. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pasiūlymus dėl Europos kaimynystės politikos (EKP) rytinės dimensijos plėtojimo siekiant stiprinti ES politiką EKP rytinių partnerių atžvilgiu dvišaliu ir daugiašaliu lygiais.
69. Europos Vadovų Taryba sutinka, kad reikia toliau skatinti ES rytinių kaimyninių šalių regioninį bendradarbiavimą ir ES bendradarbiavimą su regionu, bei dvišalį ES bendradarbiavimą su atitinkamai kiekviena iš šių šalių remiantis diferencijavimo principais ir individualiu požiūriu, atsižvelgiant į EKP, kuri yra vienos bendros ir nuoseklios politikos pagrindas, pobūdį. Be to, šis bendradarbiavimas turėtų suteikti pridėtinės vertės ir papildyti esamą ar numatomą vykdyti daugiašalį bendradarbiavimą, paremtą EKP ir susijusį su EKP, konkrečiai – Juodosios jūros sinergijos ir šiaurinės dimensijos priemonės.
70. Tuo vadovaudamasi, Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos tęsti darbą ir 2009 m. pavasarį remiantis atitinkamomis iniciatyvomis pateikti Tarybai pasiūlymą dėl partnerystės su rytinėmis kaimyninėmis šalimis būdų.

Kiti klausimai

71. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina vilčių teikiančią pažangą, padarytą įgyvendinant 2007 m. birželio mėn. patvirtintą Europos Sąjungos strategiją dėl naujos partnerystės su Vidurine Azija. Ji tikisi toliau stiprinti Sąjungos partnerystę su Vidurine Azija.

72. Europos Vadovų Taryba tebėra labai susirūpinusi dėl padėties Zimbabvėje ir pakartoja, kad birželio 27 d. rengiamas antras prezidento rinkimų turas turi vykti taikioje, laisvoje ir teisingoje aplinkoje, laikantis tarptautinių normų ir standartų. Iki šiol vykę smurtiniai išpuoliai, gąsdinimai ir veiksmai, nukreipti prieš NVO, kuriais siekiama sustabdyti paramos teikimą ir trukdyti tarptautiniams subjektams patekti į kaimo vietas, didina Zimbabvės gyventojų ir tarptautinės bendruomenės nerimą dėl sąlygų, kuriomis vyks šie Zimbabvės ateičiai ypač svarbūs rinkimai. Europos Sąjunga apgailestauja, kad jos pasiūlymas siųsti stebėtojus buvo atmestas. Ypač svarbu, kad visi Zimbabvės gyventojai balsuotų rinkimų dieną, ir kad jų balsai būtų suskaičiuoti greitai bei skaidriai, laikantis Pietinės Afrikos vystymosi bendrijos taisyklių ir standartų. Zimbabvės gyventojams turėtų būti leista laisvai nuspręsti dėl savo ateities; tai sudarys sąlygas užtikrinti politinį stabilumą šalyje. Kad būtų išspręsta dabartinė krizė būtina, jog antras prezidento rinkimų turas būtų laisvas ir teisingas. Europos Vadovų Taryba ragina Pietinės Afrikos vystymosi bendriją (SADC) ir Afrikos Sąjungą kuo greičiau išsiųsti daug rinkimų stebėtojų ir užtikrinti, kad jie tęstų darbą iki rinkimų proceso pabaigos ir oficialių rezultatų paskelbimo. Europos Vadovų Taryba pakartoja esanti pasirengusi imtis papildomų priemonių prieš asmenis, atsakingus už vykdomą smurtą. ES yra pasirengusi remti ir atnaujinti santykius su demokratiška, teisėta ir reformas vykdyti pasirengusia Zimbabvės Vyriausybe.
73. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į birželio 16 d. Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos posėdyje įvykusias diskusijas dėl padėties Sudane. Ji yra labai susirūpinusi, kad Sudano valdžios institucijos nepakankamai bendradarbiauja su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu (TBT), ir ragina Sudano Vyriausybę konstruktyviai bendradarbiauti su TBT, ES ir tarptautine bendruomene. Europos Vadovų Taryba paragino Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybą toliau įdėmiai stebėti įvykius Sudane ir svarstyti papildomas priemones, jeigu nebus visapusiškai bendradarbiaujama su JT ir kitomis institucijomis, įskaitant TBT.

74. Europos Sąjungai tebekelia gilų susirūpinimą humanitarinė padėtis Birmoje (Mianmare) praūžus ciklonui Nargiui. Ji palankiai vertina JT ir ASEAN šalių pastangas ir padidintą paramą, kuri pasiekė 2,4 milijono nuo ciklono nukentėjusių žmonių, ir ragina Birmos (Mianmaro) valdžios institucijas panaikinti visus likusius tarptautinės paramos platinimo apribojimus. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad nors pirminis prioritetas yra humanitarinė pagalba, Birmoje (Mianmare) kaip niekada svarbu realiai pereiti prie demokratinės santvarkos. Ji labai apgailestauja dėl Birmos (Mianmaro) valdžios institucijų sprendimo atnaujinti Daw Aung San Suu Kyi namų areštą ir pakartoja raginimą paleisti visus politinius kalinius. Europos Vadovų Taryba apgailestauja, kad tai, kaip buvo vykdomas referendumas, niekuo neprisidėjo prie visų šalių įtraukimu ir skaidrumu pagrįsto nacionalinio susitaikymo proceso, kuris yra vienintelis kelias siekiant klestėjimo ir stabilumo šalyje. Europos Vadovų Taryba ragina valdžios institucijas užtikrinti, kad 2010 m. paskelbti rinkimai būtų parengti ir vykdomi tokiu būdu, kuris sutvirtintų įtikinamą bei visų šalių dalyvavimu pagrįstą perėjimą prie demokratinės santvarkos. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Europos Vadovų Taryba palankiai vertina JT Generalinio Sekretoriaus asmeninį indėlį ir pabrėžia visapusiškai remianti jo paramos misiją.
75. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Limos deklaraciją, paskelbtą pastarajame ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros šalių aukščiausiojo lygio susitikime, ir ragina dėti reikiamas pastangas, kad subregioninės derybos būtų baigtos iki 2009 m.
76. Europos Vadovų Taryba patvirtina pirmininkaujančios valstybės narės pranešimą dėl ESGP, į kurį įtraukti pirmininkausiančios valstybės narės įgaliojimai. Europos Vadovų Taryba taip pat patvirtina metinę ataskaitą dėl ES veiksmų konfliktų prevencijos srityje; pirmininkausiančių valstybių narių prašoma remtis didele padaryta pažanga, kad Sąjunga šioje srityje taptų darnesnė, pajėgesnė ir aktyvesnė.

77. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina, kad vaiko, ypač nuo ginkluotų konfliktų nukentėjusių vaikų, teisių propagavimas ir apsauga yra vienas ir ES išorės veiksmų prioritetų. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos ir valstybių narių toliau siekti, kad būtų užtikrintas žmogaus teisių, saugumo ir vystymosi politikos bei programų nuoseklumas, papildomumas ir derinimas siekiant surasti veiksmingus, tvarius ir išsamius sprendimus, skirtus išnagrinėti klausimus, susijusius su trumpalaikiu, vidutinės trukmės ir ilgalaikiu ginkluotų konfliktų poveikiu vaikams.
78. Europos Vadovų Taryba pripažįsta pastangas, skirtas Europos kultūrų dialogo metams propaguoti. Todėl, vadovaudamasi konferencijos „ES išorės santykių naujos paradigmos, nauji modeliai ir kultūra“ rekomendacijomis, ji pripažįsta bendradarbiavimo kultūros srityje ir kultūrų dialogo, kurie yra neatskiriama visų atitinkamų išorės politikos sričių dalis, ir šiuo metu Civilizacijų aljanso pagrindu atliekamo darbo reikšmę. Europos Vadovų Taryba pabrėžia dialogu su pilietine visuomene grindžiamo bendradarbiavimo kultūros srityje svarbą įgyvendinant politinius procesus ir sprendžiant politines problemas, skatinant žmonių tiesioginius ryšius ir puoselėjant gerus kaimyninius santykius.
-

DEKLARACIJA DĖL VAKARŲ BALKANŲ

Įdėta daug pastangų siekiant, kad Vakarų Balkanų europinė perspektyva taptų konkretesnė ir matomesnė viso regiono žmonėms. Atsižvelgdama į Komisijos komunikatą „Vakarų Balkanai. Europos perspektyvos artinimas“, Europos Vadovų Taryba pabrėžia veiklos svarbą šiose trijose srityse:

1) Bendrijos politikos taikymas Vakarų Balkanams ir regioninio bendradarbiavimo stiprinimas

Siekdama, kad vykdomas ES ir europinę perspektyvą turinčio regiono bendradarbiavimas taptų gilesnis, ir siekdama stiprinti regioninį bendradarbiavimą, Europos Vadovų Taryba:

- prašo dėti pastangas, kad Vakarų Balkanų šalys būtų skatinamos dalyvauti **Bendrijos programose ir agentūrų veikloje**;
- tikisi, kad bus pradėtos ir greitai užbaigtos derybos siekiant sudaryti **Transporto bendrijos sutartį su Vakarų Balkanais**;
- pripažįsta veiksmingo **Energijos bendrijos** Pietryčių Europoje įgyvendinimo svarbą;
- pabrėžia, kad svarbu **bendradarbiauti ir vykdyti reformas laisvės, saugumo ir teisingumo srityje**, dalytis ES patirtimi kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei terorizmu ir rekomenduoja, kad Pietryčių Europos organizuoto nusikalstamumo grėsmių pirmojo įvertinimo parengimo veiklą koordinuotų SECI centras Bukarešte;
- pripažįsta, kad svarbu skatinti **teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose**;
- palankiai vertina pažangą, padarytą siekiant susieti Vakarų Balkanus su Bendrijos **civilinės saugos** mechanizmu, ir pabrėžia Europos Komisijos ketinimą toliau stiprinti bendradarbiavimą, be kita ko, imantis nelaimių pavojaus mažinimo iniciatyvos;
- pripažįsta perėjimo nuo Stabilumo pakto prie **Regioninio bendradarbiavimo tarybos** ir bendradarbiavimo pasitelkiant **Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimą** svarbą ir įsipareigoja visapusiškai remti šias regiono lygiu vykdomo bendradarbiavimo būdus.

2) Palankesnių sąlygų tiesioginiams žmonių ryšiams sudarymas ir pilietinės visuomenės ugdymas

Itin svarbu skatinti tiesioginius Vakarų Balkanų ir ES žmonių ryšius, nes tokiu būdu gerinamas savitarpio supratimas bei susitaikymas ir propaguojami principai, kuriais grindžiama ES. Todėl Europos Vadovų Taryba:

- palankiai vertina tai, kad sėkmingai pradėtas dialogas dėl **vizų režimo liberalizavimo**, kaip nurodyta Europos Vadovų Tarybos išvadų 54 punkte;
- remia Komisijos ketinimą pagal programą *Erasmus Mundus* siūlyti daugiau **stipendijų** studentams iš Vakarų Balkanų;
- pripažįsta „**Iniciatyvinės mokslinių tyrimų Vakarų Balkanams programos**“ svarbą. Ji ragina toliau bendradarbiauti mokslo ir mokslinių tyrimų srityje;
- remia naujos Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP) įdiegimą siekiant skatinti **pilietinės visuomenės** ugdymą ir dialogą Vakarų Balkanuose, tuo pačiu metu stiprinant partnerystę ir tinklų su ES pilietinės visuomenės atstovais kūrimą.

3) Ekonominis ir socialinis vystymasis ir gero valdymo stiprinimas

ES toliau glaudžiai bendradarbiaus su Vakarų Balkanais, kad būtų stiprinamas socialinis ir ekonominis vystymasis bei geras valdymas, ir remis tolesnę pažangą bei reformas regione. Siekdama šio tikslo Europos Vadovų Taryba:

- palankiai vertina iniciatyvą iki 2010 m. įdiegti išsamią **Vakarų Balkanų investicijų programą**. Ji ragina skubiai įgyvendinti 2008 m. gegužės 14 d. Ekonomikos ir finansų tarybos išvadose nurodytus tikslus;
- pripažįsta **Regioninės viešojo administravimo mokyklos (RVAM)** darbo svarbą ir ragina dėti pastangas, kad ji taptų visateisė mokykla;
- pripažįsta esminį **bendradarbiavimo kultūros srityje indėlį** propaguojant Europos vertybes ir kultūrų dialogą Vakarų Balkanuose ir taip puoselėjant demokratijos procesą, susitaikymą ir pagarbą žmogaus teisėms.